

РЕШЕНИЕ

№ 24998

гр. София, 22.07.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 74 състав, в
публично заседание на 14.07.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Младен Семов

при участието на секретаря Теменужка Стоименова, като разгледа дело номер **5160** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 118, ал. 3 от Кодекса за социално осигуряване /КСО/, във връзка с чл. 145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/.
Образувано е по жалба на „Копикан“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], седалище и адрес на управление: [населено място], [улица], чрез управителя Б. Г. срещу Решение № 140-21-234/16.04.2025г., издадено от директора на ТП на НОИ С.-град, с което е отхвърлена жалбата на дружеството и са потвърдени задължителни предписания № ЗД-1.21.01858498/19.02.2025Г. издадени от Л. А. – главен инспектор по осигуряването в ТП на НОИ С.-град.

Иска се отмяната му тъй като:

По време на проверката и издаване задължителните предписания не са предоставени документи защо се извършва проверка, като явно основания за това липсват. Не е било разяснено правното основание за извършване на проверката и значението на евентуалните констатации за да организират защитата си своевременно. Не са разяснени правата на роверяваното лице, нито е била предоставена възможност за разяснения и представяне на писмени доказателства. Не са съобразени и дадените обяснения от дружеството.

В издадените задължителни предписания не е съобразена реално извършваната дейност от дружеството и от Б. Г.. Дружеството извършва еементарна занаятчийска дейност - поправка на принтери, извършва се лично от Б. Г.. Управленска дейност реално няма, тъй като управлението е сведено до изготвяне на елементарни документи по приемане на развалени и предаване на поправени принтери, а издаването на приходни документи и тяхното осчетоводяване се извършва от обслужваща счетоводна фирма. Няма дейност предполагаща складова база, закупчици и др. длъжности характерни за големите сервиси, а извършването на поправката не може и не следва

да се квалифицира като управленска дейност.

Дейността на фирмата е неправилно и формално възприета. Не са съобразени дадените от дружеството обяснения с молба вх. № от 05.02.2025г. по деловодния опис на НОИ. Така се твърди, че договорът е сключен не между Б. Г. като работодател и Б. Г. като работник, а между ЮЛ „Копикан“ ЕООД и ФЛ – Б. Г. поради което и неправилно е прието, че е налице договаряне сам със себе си. Изцяло неправилна се явява тезата, че договора на Б. Г. е нищожен на основание чл.26 ал.2 ЗЗД. Успоредно с това договорът не нарушава и изискванията за съдържание, възприети в оспорваният акт, като същият е изцяло в съответствие с чл.66 ал.1 КТ. Тезата, че в тази хипотеза не може да се наложи дисциплинарна отговорност е лишена от правна стойност, тъй като Г. работи за собствената си фирма и носи много по-голяма отговорност.

Ответната страна изразява становище за неоснователност на жалбата по аргументи, аналогични с обективираният в оспореният акт и които съдът ще посочи в относимата им част.

С оглед проверката по чл. 158 от АПК, съдът счита, че процесната жалба е редовна, като подадена при спазване изискванията за форма съдържание и приложения/ с отстранена нередовност с молба от 13.06.2025г.

В съответствие с критериите по чл.159 от АПК, съдът намира същата за допустима, като подадена от активно легитимирано лице, в срока и срещу подлежащ на обжалване акт по чл.118 ал.1 от КСО и при липса на отрицателни процесуални предпоставки.

По съществото на спора, с оглед твърденията на страните и предметът на служебна проверка съдът съобрази и приема:

С посочените задължителни предписания № ЗД-1.21.01858498/19.02.2025г., издадени от Л. А. – главен инспектор по осигуряването в ТП на НОИ С.-град след извършена проверка в дружеството и в регистъра на осигурените лица е установено и прието, че за периода от 01.02.2013г. до 31.12.2024г. Б. Г. е единствен управител на „Копикан“ ЕООД и трудовият му договор е сключен от него в качеството му на работник/служител и работодател. Прието, че не може да се намира в служебна зависимост от самия себе си/трудово правоотношение/, а следва да се осигурява по договор за управление и контрол, съгласно чл.4 ал.1 т.7 КСО. Поради това е разпоредено в 14-дневен срок, да подаде данни с декларация обр.1 съгласно Наредба № Н-13 от 17.12.2019 в съответното ТД на НАП за Б. Г. с вид осигурен „10“ за 01.02.2013г.-31.12.2013г., както и за 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2023 и 2024 с посочен размер осигурителен доход за пълни месеци отработени дни. Процесните предписания са постановени на основание чл.108 ал.1 т.3 КСО и чл.37 от Инструкция № 1 от 03.04.2015г. за начина на осъществяване на контролно-ревизионна дейност от контролните органи на НОИ.

С процесно оспорваното решение, директора на ТП на НОИ също е приел, че Б. Г. не може да се намира в служебна зависимост със самият себе си. Посочено е, че статутът му на единствен управител е несъвместим с положението му на работник/служител, намиращ се в йерархична зависимост със самият себе си. Наличието на такава зависимост е необходима характеристика за съществуването на трудово правоотношение. Не е възможно едно лице да притежава и упражнява правомощия на работодател спрямо себе си като работник, да възлага и изпълнява договорената работа, да спазва дисциплината и да работи под собственото си ръководство. Прието е също така, че заявеният трудов договор е нищожен поради невъзможен предмет-обективна невъзможност за съществуване на трудово отношение при което работникът или служител в ЕООД е едновременно и управител. Респ. договорът е квалифициран като привиден, като приложение следва да намери чл.26 ал.2 ЗЗД. Успоредно с това е посочено, че в случая не са налице трудови отношения предмет на регламентация по КТ, не е налице качество работник или служител.

С оглед твърденията на страните, предметът на служебна проверка и по съществото на спора, съдът съобрази и приема:

Процесното Решение, както и оспорваните пред директора на ТП на НОИ са постановени от компетентен орган. Налице е заповед № 1712 от 17.08.2015г. на управителя на НОИ с която постановилият оспорваното решение Т. В. е преназначен за директор на ТП на НОИ С.-град.

Самата проверка на дружеството е обрзуава въз основа Заповед № ЗР-5-21-01842688/06.02.2025г. на Е. Л./за ръководител на ТП на НОИ С.-град/.С посочената заповед е възложено извършване проверка на дружеството по разходите на С. от контролен орган Л. А., главен инспектор. Компетентността си за постановяване тази заповед Е. Л. черпи от Заповед № 1015-21-151 от 18.08.2022г.

Безспорно дейността, осъществявана от управители на търговски дружества е по своята същност трудова дейност и е основание за задължително осигуряване по чл. 4, ал. 1, т. 7 КСО.

Практиката на ВАС по аналогични казуси е ясна, категорична и следва да бъде изрично посочена с цел избягване на всяко съмнение и неяснота у страните.

С решение № 6843 от 08.05.2019 по адм.д. № 14502/2018 на ВАС е постановено, че:

„Дори да се приеме, че има данни от които да се направи извод, че трудовото правоотношение не е налице, то редът за установяване на действителните отношения между работник и работодател е специален и само съдът може да се произнесе по този въпрос, но не в настоящето производство. Косвен съдебен контрол върху трудовия договор при изрично предвиден ред по чл. 74 от КТ е недопустим.

При тази преценка констатациите в контролното производство на ТП на НОИ П. се явяват не само неподкрепени от останалите доказателства по делото, но и се опровергават. Както се посочи по-горе, според чл. 74, ал. 3 КТ в случаите, когато контролен или друг компетентен орган сметне, че трудовият договор е недействителен на някое от основанията по ал. 1, той незабавно сезира съда за да се произнесе по действителността на трудовия договор. В настоящия случай органите на НОИ могат да сезират Дирекция „Инспекция по труда“, като те от своя страна да предприемат необходимите действия за обявяване недействителността на съответния трудов договор, а до изясняване на фактите, може да се спре производството по отпускане на парично обезщетение. До обявяването на трудовия договор за недействителен по арг. от чл. 74, ал. 3 и ал. 5 нито контролните органи, нито страните по него, могат да се позоват на тази недействителност.“.

Въпросната постановка е възприета и възпроизведена и в най-актуалните съдебни актове на ВАС в материята. В този смисъл и с Решение № 13302 от 9.12.2024 г. на ВАС по адм. д. № 3565/2024 г. е постановено, че:

„Административният съд не е компетентен да се произнася инцидентно по действителността на трудов договор в съдебно производство по оспорване на административен акт. Контролният орган на ТП на НОИ – П. не е изпълнил задължението по чл. 74, ал. 3 от КТ и без да се съобрази с правилото на чл. 74, ал. 5 от КТ, не е признал действието на сключения между страните трудов договор, като е дал предписания на работодателя да коригира подадената информация за Регистъра на осигурените лица. При липса на влязъл в сила съдебен акт, който е обявил недействителност на сключения и редовен от външна страна трудов договор, издадените задължителни предписания и решението на Директора на ТП на НОИ са незаконосъобразни“.

Също така, с Решение № 1234 от 6.02.2023 г. на ВАС по адм. д. № 9298/2022 г. е подчертано:

„От фактическа страна е безспорно установено, а и страните не спорят, че М. М. е едноличен собственик на капитала и управител на "ЕС ПИ ВИ МОКРЕН" ЕООД [населено място]. С трудов договор от 27.08.2015 г. М. е назначен в "ЕС ПИ ВИ МОКРЕН" ЕООД [населено място] на длъжност "управител" за непълно работно време. Съгласно данни от "Регистър на осигурените

лица" за М. М. са подавани данни по чл. 5, ал. 4 от КСО чрез осигурителя "ЕС ПИ ВИ МОКРЕН" ЕООД [населено място] с код вид осигурен "04" за периода от 01.09.2015 г. до 30.09.2021 г. Контролните органи са обявили, че горепосочения договор не е трудов, а по съществото си е договор за управление и контрол. Правилно този извод на административния орган е възприет от съда като неправилен. Съгласно чл. 74, ал. 3 от КТ в случаите, когато контролен или друг компетентен орган сметне, че трудовият договор е недействителен на някое от основанията посочени в ал. 1 той незабавно сезира съда, за да се произнесе по действителността на трудовия договор. Същото задължение контролният орган има и при преценката си за нищожност на трудовия договор. Вместо обаче да изпълни така вменените му задължения по закон контролният орган при ТП на НОИ преждевременно и без наличието на съдебен акт е приел, че сключеният трудов договор между "ЕС ПИ ВИ МОКРЕН" ЕООД [населено място] и М. М. не е трудов, а е договор за управление и контрол, т. е. сключеният договор е недействителен. Съгласно чл. 74, ал. 5 от КТ страните не могат да се позовават на недействителност на трудовия договор или на отделни негови клаузи, докато тя не бъде обявена и решението за обявяването и не бъде връчено на страните. На същото основание страните могат да се позовават на нищожност на трудовия договор само след обявяването и от съда. Едва след отговора на този въпрос от единствения компетентен орган-съответния районен съд и влизане в сила на съдебния акт би било налице основание за издаване на оспореното предписание за заличаване на данни от регистъра на НОИ. В настоящия случай е налице трудов договор в писмена форма, съдържащ подписите на страните и уредба на елементите на трудово правоотношение. Именно наличието на осигурително правоотношение възникнало въз основа на трудовото такова е основание за подаване на данните по смисъла на чл. 5, ал. 4, т. 1 от КСО по отношение на М. М.“.

С решение № 1074 от 31.01.2024 г. на ВАС по адм. д. № 4546/2023 г. е детайлно посочено, че:

„Както по отношение на административното, така и в съдебното производство, съдът и страните по делото обсъждат валидността на трудовото правоотношение на К. К. с "АМОРЕ-КН" ЕООД. В настоящия казус обаче това е неотносимо, защото съгласно чл. 74, ал. 2 от Кодекса на труда (КТ), недействителността на трудовия договор се обявява по реда на глава осемнадесета от КТ от общите съдилища, по реда на Гражданския процесуален кодекс (ГПК). Административният съд не е компетентен да се произнася инцидентно по действителността на трудов договор в съдебно производство по оспорване на административен акт.

След като е преценил, че трудовото правоотношение е невалидно, административният орган е следвало да изпълни задължението си по чл. 74, ал. 3 от КТ, който предвижда, в случаите, когато контролен или друг компетентен орган прецени, че трудовият договор е недействителен на някое от основанията, посочени в ал. 1, той незабавно сезира съда, за да се произнесе по действителността на трудовия договор. Нещо повече, ал. 5 на цитираната разпоредба предвижда забрана за позоваване на недействителността на договора, докато тя не бъде обявена от съда и решението за обявяването ѝ не бъде връчено на страните.

Предвид гореизложеното, след като няма влязъл в сила съдебен акт, с който е обявена недействителност на сключения и редовен от външна страна трудов договор между К. К. и "АМОРЕ-КН" ЕООД, издадените задължителни предписания и решението на директора на ТП на НОИ са незаконосъобразни“.

С Решение № 6202 от 21.05.2024 г. на ВАС по адм. д. № 6713/2023 г. е изведен акцента, че:

„На основание чл. 74, ал. 3 от Кодекса на труда в случаите, когато контролен или друг компетентен орган сметне, че трудовият договор е недействителен на някое от основанията, посочени в ал. 1, той незабавно сезира съда, за да се произнесе по действителността на трудовия договор. Съгласно ал. 2 на чл. 74 от КТ недействителността на трудовия договор се

обявява по реда на глава осемнадесета от КТ – от общите съдилища по реда на Гражданския процесуален кодекс (ГПК). Административният съд не е компетентен да се произнася инцидентно по действителността на трудов договор в съдебно производство по оспорване на административен акт. Контролният орган на ТП на НОИ – П. не е изпълнил задължението по чл. 74, ал. 3 от КТ и без да се съобрази с правилото на чл. 74, ал. 5 от КТ, не е признал действието на сключения между страните трудов договор, като е дал предписания на работодателя да коригира подадената информация за Регистъра на осигурените лица. При липса на влязъл в сила съдебен акт, който е обявил недействителност на сключения и редовен от външна страна трудов договор, издадените задължителни предписания и решението на Директора на ТП на НОИ са незаконосъобразни. Едва след произнасянето на районния съд по реда на ГПК би било налице основание за издаване на оспореното предписание по реда на чл. 108, ал. 1, т. 3 от КСО“.

Отчитайки напълно яснотата и правораздавателната категоричност по отношение на спорове, като процесният и изрично извеждайки цитати от практиката на ВАС с цел да подчертае същността на дължимото разрешение по спора, настоящият състав счита за необходимо да добави единствено, че понастоящем невалидността на процесният трудов договор е едно твърдение, което обаче не може да бъде обективизирано с обвързваща правна сила в един административен акт, а подлежи на задължителна съдебна дискреция по нарочно предвидения ред на чл. 74 КТ. Едва на база изхода от това производство компетентният орган вече може да не зачете посоченият трудов договор с произтичащите от това последици.

Като не е сторил това а е приложил недействителността на трудовият договор като установен факт и с произтичащите от това последици, главен инспектор по осигуряването в ТП на НОИ С.-град е постановил незаконосъобразни задължителни предписания. Отхвърляйки жалбата срещу тях при това с аналогични мотиви, директора на ТП на НОИ е постановил незаконосъобразен акт.

Поради това и на основание чл. 172 ал.2 предл.второ от АПК Административен съд София-град,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 140-21-234/16.04.2025г., на директора на ТП на НОИ С.-град.

ОТМЕНЯ задължителни предписания № ЗД-1.21.01858498/19.02.2025г. издадени от Л. А. – главен инспектор по осигуряването в ТП на НОИ С.-град.

Решението подлежи на обжалване пред ВАС с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

Съдия: